

ฐานเศรษฐกิจ

วันที่ 9-14 พฤษภาคม 2526 หน้า 3

เล่าสู่กันฟัง

การพัฒนา อุตสาหกรรมหลัก

ตระการ ชัยรัตน์

จึง ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม ฉบับที่ 5 เน้นใน การพัฒนาอุตสาหกรรมควบคู่ ไปกับการพัฒนาทางการ เกษตร ทั้งสองอย่างนี้จำเป็น กับประเทศของเราเป็นอย่างมาก จะทำให้อย่างใดอย่างหนึ่ง สำคัญกว่ากันคงไม่ได้ เพราะ ให้ผลดีในแง่ต่างกัน

ในโลกของความเป็นจริง ประเทศที่เจริญทางด้านอุตสาหกรรมซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศ ที่พัฒนาแล้ว อยากจะให้ประเทศที่เจริญทางด้านเกษตรกรรม มีสภาพอยู่เช่นเดิม ไม่อยากให้ มาเป็นคู่แข่งความเจริญทางด้าน อุตสาหกรรม มักจะให้ความช่วยเหลือ ข้อเสนอแนะว่าควรพัฒนา เกษตรกรรมต่อไป เพราะเป็นประเทศเกษตรกรรมอยู่แล้ว

ประเทศไทยของเรา จะ ว่าเจริญทางด้านเกษตรกรรมก็ มิใช่จะ ว่ามีการพัฒนาทางด้าน อุตสาหกรรมก็ไม่เชิง ทั้งด้าน เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ยังไม่บรรลุถึงเป้าหมายอย่าง จริงจัง

ด้านเกษตรกรรมในช่วง 10-15 ปีที่ผ่านมา มีผลผลิตทางเกษตร เพิ่มขึ้นจริง แต่ผลผลิตต่าง ๆ ที่ เพิ่มขึ้น ไม่ได้ใช้เทคโนโลยีช่วย มากนัก ผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากการเพิ่มขยายพื้นที่เพาะปลูก ปริมาณการใช้ปุ๋ยในแต่ละปีเพิ่มขึ้น น้อยมาก ทั้งนี้ เนื่องจากปุ๋ยต้อง สั่งจากต่างประเทศ การใช้ปุ๋ยจึง ถูกจำกัดอยู่ด้วยราคา และเวลา การส่งมอบปุ๋ย ประเทศไทยจึง ยังมีการใช้ปุ๋ยเพื่อเพิ่มผลผลิต น้อยมากเกือบเป็นที่สุดของเอเชีย

เมื่อพิจารณาถึงการเพิ่ม ประชากรของประเทศ มีอัตรา ก่อนข้างสูงในปี 2543 ประเทศไทยจะมีประชากรไม่ต่ำกว่า 70 ล้านคน ดังนั้น การจะเพิ่มพื้นที่ เพาะปลูกเพื่อเพิ่มผลผลิต คงเป็น ไปได้ยากขึ้น จำเป็นต้องอาศัย เทคโนโลยีเข้าช่วย

กระทรวงอุตสาหกรรม รับผิดชอบในเรื่องเกี่ยวกับอุตสาหกรรมอยู่แล้ว (มีหลายคน ถามว่าเรื่องปุ๋ยเกี่ยวข้องกับ

กรรมมีปุ๋ยไว้ใช้บ้างเพียงพอมิ สારองไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน ถูก ต้องตามหลักวิชาการ มีราคาที่เหมาะสม และเพื่อเป็นการยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกร ให้ดีขึ้น เกษตรกรจะได้เกิดความ ภูมิใจที่มีสิทธิมีส่วนในทรัพยากร ของชาติด้วย

โครงการนี้เริ่มมาพร้อม ๆ กับการค้นพบวัตถุดิบที่สำคัญใน การผลิตปุ๋ย คือ ก๊าซธรรมชาติ กระทรวงอุตสาหกรรมพยายาม ดำเนินการ (ซึ่งมีข้อจำกัดอยู่มากมาย) เพื่อให้โรงงานปุ๋ยเคมี เกิดขึ้นในประเทศ แล้วเหตุการณ์ ต่าง ๆ ก็ผลักดันให้โครงการนี้ก้าว ขึ้นมาอยู่ในอันดับความสำคัญ ระดับสูงของชาติ และรัฐบาลให้ การสนับสนุนโดยร่วมกับเอกชน จัดตั้งบริษัทปุ๋ยแห่งชาติ เพื่อดำเนินโครงการนี้ จึงเป็นความหวังของชาวไร่ชาวนาที่จะมีปุ๋ย ไว้ใช้ได้ตามความต้องการต่อไป

ในเรื่องของการพัฒนา อุตสาหกรรมที่กำหนดอยู่ในแผน พัฒนาฯ ฉบับที่ 5 เกี่ยวกับการ ปรับปรุงคุณภาพและราคาของ ผลผลิต รวมถึงการปรับโครงสร้าง อุตสาหกรรมชนิดอื่น ๆ ด้วย ในลักษณะเช่นนี้เป็นที่น่ายินดี ว่า เรากำลังจะเดินก้าวหน้า (Advance) ในการพัฒนาอุตสาหกรรมแต่ การที่เราจะ Advance ต่อไป เรา ก็ควรเริ่มต้นในสิ่งที่พื้นฐาน (Basic) เสียก่อนด้วย

ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีการส่งเสริมสนับสนุนอุตสาหกรรมให้เกิดขึ้นใน ประเทศเป็นจำนวนมาก แต่ก็ยังไม่ถึงจุดเริ่มต้นอุตสาหกรรมอย่าง แท้จริง อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ สั่งวัตถุดิบถึงสำเร็จรูปจากต่าง ประเทศ มาผ่านขั้นตอนการผลิต ทางด้านเทคนิค วิชาการ ได้มีส่วนปรับปรุงคุณภาพ ของการประกอบการอยู่บ้าง ไม่มากนักน้อย แต่ก็เพียง จำนวนน้อยนิดเมื่อเทียบกับ จำนวนของอุตสาหกรรม ขนาดย่อมที่มีถึงประมาณ 90% ของอุตสาหกรรมทั้งหมด

โครงสร้าง และความคล่อง ตัวในการดำเนินงาน เพราะ การให้กู้ยืมต้องผูกพันกับ ธนาคารกรุงไทย ซึ่งในทาง ปฏิบัติไม่ได้ให้ความร่วมมือ เท่าที่ควร

คราวใดก็ตามถ้าหาก โครงสร้างการบริหารงาน ของสำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมยังคงเป็นอยู่

ดังเช่นปัจจุบันก็เป็นการยาก ที่จะทำงานให้มีประสิทธิภาพ ได้มีผู้รู้เสนอรูปแบบของการ ปรับปรุงโครงสร้างให้เปลี่ยน ไปในรูปบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม หรือ ธนาคารเพื่อการอุตสาหกรรม ในทำนองเดียวกันกับธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์ แต่ก็ยังไม่มีการขานรับในเชิงปฏิบัติ

การให้ความช่วยเหลือ ทางการเงินจากสถาบันการเงินอื่น ๆ จากภาคเอกชน อันได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ และบริษัทเงินทุนต่าง ๆ ก็ มีข้อจำกัดในเรื่องเครดิตของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ขนาดย่อม ข้อจำกัดในทาง หลักทรัพย์ก็่าประกัน ฯลฯ เหล่านี้ทำให้ผู้ประกอบการ อุตสาหกรรมขนาดย่อม ต้องหันไปพึ่งแหล่งเงินทุน ที่ไม่เป็นทางการ เช่น การ กู้ยืมจากญาติ มิตร หรือเล่น แשר

ปัญหาด้านการเงินของ อุตสาหกรรมขนาดย่อมนี้ เป็นเรื่องที่น่าจะให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพราะจะเข้าไปเกี่ยวพันทั้งในแง่การอยู่ รอด และการสร้างความเจริญ ก้าวหน้าของกิจการ แม้มี ปัจจัยการผลิตอื่น ๆ พร้อม เพียงแต่หากขาดเงินแล้ว โอกาสแห่งความสำเร็จของ โครงการก็ลดน้อยตามไปด้วย

ในบรรดาอุตสาหกรรมทั้งหมดของประเทศ อุตสาหกรรมขนาดย่อมมีจำนวนถึงประมาณ 90% ของอุตสาหกรรมทั้งหมด ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมขนาดนี้มักเริ่มกิจการมาด้วยเงินทุนเพียงเล็กน้อย บางคนเคยเป็นลูกจ้างในโรงงานอื่นมาก่อน บางคนเคยเป็นพ่อค้าหรือบางคนบรรพบุรุษมอบ

กิจการให้ดำเนินงานเส้นทางประกอบการของเขามีปัญหาและอุปสรรคนานัปการที่ต้องฟันฝ่า ผู้ที่ขาดความสามารถ ขาดประสบการณ์ จำต้องประสบภาวะขาดทุนและออกจากวงการไปในที่สุด

เป็นการยากที่จะชี้ลงไปว่าอุตสาหกรรมขนาดใดจะก่อประโยชน์ให้เกิดขึ้นแก่ประเทศชาติได้มากกว่ากัน แต่ถ้าเรามองประเด็นของปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันคือ ปัญหาโครงสร้างอุตสาหกรรมยังต้องพึ่งวัตถุดิบจากต่างประเทศ การพัฒนาอุตสาหกรรมส่งออกยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ กิจการอุตสาหกรรม “กระจุก” อยู่บริเวณกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียงไม่กระจายไปสู่ส่วนภูมิภาค และกรรมวิธีการผลิตและเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมยังใช้แรงงานค่อนข้างต่ำ ปัญหาเหล่านี้เป็นผลมาจากการเจริญเติบโตของภาคอุตสาหกรรมในระยะที่ผ่านมาไม่ได้เป็นไปในแนวทางที่เหมาะสมเนื่องจากถูกบิดเบือนจากนโยบายการส่งเสริมการลงทุนของรัฐ ที่ให้สิทธิประโยชน์พิเศษ การคุ้มครองปกป้องอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมมากเกินไป

หากเราหวังที่จะสร้างฐานอุตสาหกรรมของประเทศให้แข็งแกร่ง เราจะละเลยต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อมไม่ได้ เพราะอุตสาหกรรมขนาดย่อมหากได้รับการเอาใจใส่พัฒนาแล้วจะเป็นรากฐานที่จะเชื่อมโยงหรือรับช่วงการผลิตกับอุตสาหกรรม

ขนาดใหญ่มากกว่าได้เป็นอย่างดี การก้าวกระโดดของการพัฒนาอุตสาหกรรมซึ่งละเลยต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อมไป ย่อมสร้างปัญหาในภายหลังเสมอ

เมื่อมาถึงจุดนี้ อาจมีคำถามว่า แล้วเราจะใช้กลยุทธ์อย่างไรในการพัฒนาอุตสาหกรรมในอนาคตข้างหน้า คำเฉลยอย่างกลาง ๆ ในขณะนี้อาจค้นหาได้จากแผนพัฒนาอุตสาหกรรมในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525-2529) โดยเราจะต้องสร้างความสมดุลในการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดต่าง ๆ ด้วยการเอาใจใส่อย่างจริงจังต่อการแปรเป้าหมายหรือนโยบายในการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อมมาสู่ภาคปฏิบัติ มิใช่ละเลยปล่อยให้แผนหรือนโยบายที่พิมพ์อย่างสวยงามทั้งอยู่บนหนังสือ ตั้งที่แล้ว ๆ มา